

VårKultur

När tuga är silver och tala blir guld
- sagor och sanningar i Åboland

Syd kustens landskapsförbund
www.syd-kusten.fi

VårKultur 2010

Pargas, 6.8.2010

Lena Långbacka

VårKultur 2010 - Rapport

Kulturevenemanget VårKultur ordnades våren 2010 för fjärde gången. Målet med VårKultur är att ordna kulturaktiviteter kring ett gemensamt tema, där trösklarna för deltagande är låga och där man kan skapa gemenskap utgående från kulturen över kommungränserna. Årets tema "När tiga är silver och tala blir guld -sagor och sanningar i Åboland" handlade om berättande. Arbetsgruppen utgick från berättande ur ett brett perspektiv och ville inom VårKultur 2010 lyfta fram olika aspekter av berättandet – allt från stand up till identifiering av gamla bilder.

Den arbetsgrupp som arrangerar VårKultur består av representanter för Sydkustens landskapsförbund r.f. samt kulturarbetarna i Åbo, Väståboland och Kimitoön. Beroende på tema kallas ytterligare sakkunniga till arbetsgruppen. Detta år bestod arbetsgruppen av Anna Edgren och Ann-Helen Berg, Åbo; Fia Isaksson och Anne Bergström, Väståboland; Solveig Friberg, Kimitoön samt Lena Långbacka, Sydkustens landskapsförbund. Sydkustens landskapsförbund har koordinerat projektet.

Arbetsgruppen strävade efter att göra ett mångsidigt program som riktades till olika åldersgrupper, ordnades på olika orter samt utgick från ett brett berättarperspektiv. Samverkan mellan olika aktörer har varit en viktig princip och vid flera av tillställningarna har deltagarna haft en aktiv roll.

VårKultur 2010 kulminerade med Svenskfinlands andra Storyslam i Pargas, lördagen den 10 april. Storyslam ordnades i samarbete med projekt Nordiska röster. Storyslam är en lekfull berättartävling där man får höra olika sorters berättelser framföras. Berättarna har 7 minuter på sig att utan roll eller rollklädsel berätta sin historia. Berättelserna kan vara en legend, en personligt upplevd historia, en skröna, saga, spökhistoria eller något annat. En publikjury röstade fram en vinnare som kommer att representera Finland i de nordiska mästerskapen som ordnas i Oslo hösten 2010. Till vinnare i årets tävling utsågs efter en jämn kamp Rasmus Hoffström från Vänö i Kimitoön.

VårKultur-symbolen

I samband med den första VårKultur-veckan år 2007 skapades en logo för evenemanget. Intresserade ombads designa ett logoförslag och bland den inkomna bidragen valdes Johanna Öst Häggbloms glada symbol. Logon beskriver "människan i centrum", färgerna representerar olika kulturområden och att man kan lära och inspireras av varandra.

De granna färgerna symboliserar våren, solen lyser allt starkare och gräset växer. Den runda formen kännetecknar vår åboländska gemenskap och den oregelbundna konturen är inspirerad av skärgårdens öar.

Årets marknadsföringsmaterial utgick från den tidigare logon, men utformades på ett nytt sätt i samarbete med Abografi.

Program

Intensivkurs i berättande

I samarbete med projekt Nordiska röster ordnades en tvådagars intensivkurs i berättande i Åbo. Målgruppen var framför allt pedagoger som är intresserade av att använda berättande i undervisningen. den tyska professionella berättaren och teaterledaren **Suse Weisse** samt biträdande professor i drama och teater vid Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim, **Heli Aaltonen**. I kursen deltog 15 deltagare. Kursspråken var finska och engelska.

Identifiering av gamla bilder

I Pargas Hembygdsmuseum ordnades en träff för att identifiera gamla bilder. Egil Essén visade bildspel och en film. Anne Bergström visade bilder ur muséets samlingar som deltagarna i viss mån kunde hjälpa att identifiera. Diskussionerna var livliga och det finns planer på att fortsätta verksamheten.

Ca 15 personer deltog. Deltagare. Verksamheten kommer att fortsätta.

Berättarkvällar

I Sagalund i Kimito samlades man för att lyssna till berättelser om Manne Maniljus. Maniljuskan (Adine Törnqvist) och drängen Anton (Jarmo Kujala) berättade Maniljushistorier och anekdoter från Kimitobygden. Kvällen var trevlig i ett fullsatt Café Adele, med drygt 40 personer i publiken. Drängen Anton och Maniljuskan berättade Maneliushistorier och andra historier från Kimitobygden på bygdemål på ett utomordentligt roande sätt. Kvällen arrangerades i samarbete med Sabalunds museum.

På café Lanterna i Nagu berättade arkivarie Anne Bergman från Folkkultursarkivet i Helsingfors historier om Karl Petter Pettersson, några folksagor och allmänt om den åboländska folksagotraditionen. Anne Bergman berättade mycket engagerat och intressant för de ca 30 personer som fanns på plats. Kvällen arrangerades i samarbete med kulturföreningen Multiculti.

I samarbete med Dalsbruks bruksmuseum ordnades en berättarkväll kring temat "Berättelser och blåsningar från Bruket". Ca 20 personer deltog. Stämningen blev riktigt mysig, när alla var inklämda med sina kaffekoppar i ett litet rum. Endast två vidtalade kunde sist och slutligen ställa upp och berätta, men 2 timmar gick ändå snabbt och publiken önskade en fortsättning på hösten.

Berättelserna innehöll både långa och korta minnen och blåsningar. Mest var det korta anekdoter och minnen i stil med att kommer ni ihåg när denochden släppte en brakafjärt och patronskan stod bakom ryggen..... och om minnet av hur högarna från de tömda slaskämbarna såg ut på isen, när isen började lossa och stora flak med högar av slask seglade omkring i Bruksfjärden med feta kråkor runtomkring. Men publiken fick också höra en färgglad historia om hur Erik räddade gumman som stod till midjan i vattnet på ett grund mitt i Bruksfjärden i början av januari....

Att tala för publik - värre än döden

Pekka Sonck underhöll seriöst om konsten att uppträda både i Pargas och i Korpo. Föreställningen gav på ett underhållande sätt tips och råd för alla som i något skede ska stå inför publik. Många kunde känna igen sig och få inspiration och råd inför framtida framträdanden. I Pargas lockade föreställningen 34 personer och i Korpo 14 personer.

Att dokumentera sin hemby

I samarbete med Houtskärs Kulturgille ordnades en kväll kring dokumentering av byar. Clara Henriksdotter Puranen berättade om hur hon jobbat med att samla information om livet i en skärgårdsby. Kvällen lockade 20 deltagare där 9 byar av 15 var representerade. Diskussionerna var mycket livliga under kvällen och man beslöt att fortsätta träffas kring olika temata. En idé var att byarna samlas och presenterar sina rön för varandra. En annan att man bildar studiecirkel, t.ex. inom Arbis eller inom Svenska Studiecirkeln.

Ordverkstad i Iniö

Kulturproducent Michelle Mattfolk och ordverkstadsledare Josefin Vidjeskog höll en ordverkstad under 3 lektioner i Iniö skola med 11 elever i åk 3-8 måndagen den 12 april. Under eftermiddagen hann man med många olika övningar, bl.a. favoritord, namndikter, dramatisering av hur kyrkklockan stals samt fantasi-historier utgående från bilder samt börjar och slut. Eleverna var ivrigt med på noterna.

Storyslam

Storyslam är ett sätt att samla berättare som berättar för publik under en lekfull tävling. Det viktigaste är inte själva tävlingen utan att berättare och publik möts kring berättelser. Tävlingsmomentet ökar spänningen och får engagera publiken. Varje berättare har 7 minuter på sig att berätta sin berättelse som kan vara en legend, en personligt upplevd historia, skröna, saga, spökhistoria eller något annat. Det viktiga är att berättaren vill förmedla en berättelse utan rekvisita eller rollkaraktär.

Svenskfinlands andra storyslam ordnades under VårKultur. Åtta berättare från olika delar av landet deltog i tävlingen. Denna gång testades konceptet med en publikjury som röstade fram vinnaren. Efter en mycket spännande och jämn kamp korades Rasmus Hoffström från Vänö i Kimitoön till vinnare. Han kommer att representera Finland i de nordiska mästerskapen i Storyslam i Oslo hösten 2010.

Ca 50 personer deltog i evenemanget, som också bjöd på musik. Neppe Pettersson gav personlig respons till de berättare som önskade få kommentarer gällande deras framträdande.

Workshop i stand up-komik

En workshop i stand up-komik fanns även på programmet. Kursen skulle ordnas i Åbo och marknadsfördes framför allt bland studerande. Tyvärr lockade kursen inte tillräckligt många deltagare för att kunna förverkligas. Även kvällen med kursdeltagarnas framträdanden måste inhiberas.

Samarbete

Samarbete och samverkan har varit en av ledstjärnorna för arbetet med VårKultur 2010. Därför har en stor del av tillställningarna ordnats i samarbete med andra aktörer. Samarbetsparter har bl.a. varit projekt Nordiska röster – ett berättarprojekt inom ramen för Åbo 2011-programmet, Produforum – ett nätverksprojekt för kulturaktörer, muséer i Åboland, kulturföreningar och enskilda aktörer. Dessutom har inom ramen för VårKultur 2010 marknadsförts några andra evenemang i anslutning till temat.

Dagens Ungdom - en Stand up-föreställning av Linus Lassus och Simon Karlsson "med allt som kan tänkas beröra dagens ungdom" som tema fanns med i programmet. Arrangemangen av föreställningarna sköttes i sin helhet av Lassus och Karlsson.

I programmet ingick även en ordkonstnärlig dramaverkstad för pedagoger som jobbar med barngrupper. Verkstaden ordnades av Sydkustens landskapsförbund i Åbo och innehöll en presentation av ordkonstverksamheten samt gav exempel på både ordkonstövningar med Josefin Vidjeskog och dramapedagogiska övningar med Susan Söderström. Verkstaden lockade 10 deltagare.

I samarbete med Produforum ordnades i Åbo ett Barnkulturforum med syfte att skapa kontakter och nätverk, utbyta erfarenheter samt diskutera barnkulturen och dess förutsättningar. En paneldiskussion fördes med Jani Lastuniemi, Riddo Ridberg och Monica Martens-Seppelin i panelen. Som diskussionsledare fungerade Kristin Mattsson. Åtta personer deltog i diskussionen som bl.a. handlade om hur man kunde få in mera kultur i skolorna. Bl.a. föreslogs ett konkretiserande av kulturverksamhet för att locka barn/lärare att syssla med kultur. Under diskussionen efterlystes även ett samarbete mellan olika aktörer.

En kurs i babyposi ordnades i Åbo stadsbibliotek med Susanne Ahlroth, Malin Fagerström, Nina Gran, Outi-Maria Takkinen och Annika Sandelin som ledare. Under kursen gick man igenom vad babyposi är samt hur man gör. Kursen innehöll många praktiska övningar, tips och råd.

Övrigt

Ordverkstadsutställning

Deltagarna i ordverkstäderna i Pargas och Åbo hade gjort en mobil utställning, en drömhimmel, som hängdes upp på flera av evenemangen inom vårkultur.

Framtiden

Arbetsgruppen har upplevt VårKultur som ett meningsfullt samarbete på olika plan och vill fortsätta traditionen. Sydkustens landskapsförbund kommer att i fortsättningen fungera som koordinator och sammankallare inom ramen för den ordinarie verksamheten.

Temat för VårKultur 2011 har diskuterats och arbetsgruppen har preliminärt kommit överens om att ordna evenemanget kring temat seniorverksamhet.

Tack

Arbetsgruppen tackar Svenska folkskolans vänner, Åbolands Svenska Kulturfond, Stiftelsen för Åbo 2011, Konstsamfundet, kommunerna, museer, föreningar och enskilda aktörer som ställt upp för att göra det möjligt.